

Seriál 2. díl

Vazby mezi společnostmi a jejich význam pro podnikání – kde se skrývá riziko?

O tom, že je potřeba si pro podnikání a obchodování vybírat solidní partnery a společnosti, nepochybuje snad žádný manažer ani podnikatel. Jak ale takovou firmu poznat?

Klíčovým pomocníkem jsou ekonomické obchodní informace dostupné z veřejných zdrojů a aplikace, které tato data integrují do přehledných zpráv tak, abychom mohli bonitu a důvěryhodnost partnerů snadno prověřit a pohlídat. Jaké informace vlastně tyto aplikace vyhodnocují a jak bychom je měli číst při našem rozhodování?

Co můžete snadno zjistit sami?

Pokud se do prověřování partnerů chcete pustit sami, „manuálně“, měli byste v první řadě nahlédnout do obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku, kde najdete identifikační údaje subjektu, základní finanční informace apod. Pokročilejší

průzkum by pak měl zahrnovat seznam firem v návrhu na konkurz na webu ministerstva práce a sociálních věcí, evidenci úpadců, případně podle potřeby web ministerstva financí, kde prověříte registraci firmy k DPH. Solidnost firmy prověříte například nahlédnutím mezi dlužníky zdravotních pojišťoven, které vám ukáže, zda firma za své zaměstnance řádně odvádí zdravotní pojištění. Z těchto a dalších otevřených důvěryhodných zdrojů zjistíte potřebné informace, jež odrážejí aktuální skutečnost a stav firmy. Pokud ale chcete jít hlouběji do historie a co nejjednodušeji vyhodnotit vazby mezi podnikatelskými subjekty, s rychlým prověřením na několika portálech nevystačíte. Navíc, čím kompletnější obrázek budete chtít mít,

a tedy čím více zdrojů bude potřeba vyhodnotit, tím více bude narůstat objem cenného času, který takovým „průzkumem“ strávíte.

Co je lepší přenechat profesionálům?

Stejně jako jsme si u spousty dalších procesů v osobním i pracovním životě zvykli spoléhat se na technické prostředky a profesionální služby, i v tomto případě nás mohou zachránit. A to jednak co se týká rychlého prohledání desítek veřejných zdrojů, tak i co se týká vyhodnocení těchto údajů směrem do historie a jejich vzájemného propojení. Právě vazby mezi podnikatelskými subjekty a manažery, vztahy mezi osobami ve vedení a jejich propojení jsou mezi ekonomickými infor-

macemi tím, co má v praxi pro podnikání největší význam. Kdo takové informace má, dozví se třeba, že firma, která zvítězila ve výběrovém řízení na zakázku města, má spojení na jeho zastupitele, kteří jsou běžně dohledatelní ve veřejných zdrojích. Klíčovou stránkou věci je samozřejmě včasné odhalení varovných informací a nestandardních skutečností. Specializované databáze firem za vás provedou rychle potřebnou analýzu a propojí všechna data, která byste pracně sami prověřovali. Systémy pro zobrazování obchodních a personálních vazeb byly původně tvořeny zejména pro finanční instituce, jako jsou banky a leasingové a factoringové společnosti. Dalo by se říci, že právě ony jako první začaly tímto způsobem využívat důležité informace o platební morálce firem, tedy jejich klientů.

Zůstaňme ještě u finančních institucí a podívejme se na první praktický příklad využití informačního systému Cribis. Užitečným je nástroj například pro banky, které jako součást přidělování úvěrů mají povinnost zjišťovat a reportovat skutečného majitele subjektu. Nejen banky ale potřebují znát skutečné majitele společností. Obecně je majitelem nejčastěji fyzická osoba, případně obec nebo stát. Hlavní překážkou v této mnohdy obtížné řešitelné situaci jsou většinou akciové společnosti s akciemi na majitele nebo společnosti, jejichž majetkové vazby končí v zahraničí. V ostatních případech je důležité nezastavit se při hledání u první majetkové úrovně vztahů, ale jít dále, v aplikaci Cribis až do hlubší úrovně. Lze se tak dostat až na stupeň, kde se zobrazí fyzická osoba, která je skutečným majitelem společnosti.

V případě, že tyto vazby vedou do zahraničních společností, je na místě vzít v úvahu případný výskyt dalších rizikových indikátorů a možnost, zda anonymita a nevysledovatelnost vlastnických vazeb společnosti nebyla úmyslná. Banky tuto skutečnost v praxi většinou řeší formou čestného prohlášení žadatele o úvěr.

Jak identifikovat bílé koně?

Znáмым jevem, se kterým by se málokterý podnikatel nebo manažer chtěl setkat, je fenomén bílých koní. Ti nejčastěji slouží podnikatelům, kteří přivedli své společnosti do fáze hluboké zadluženosti. Motivem angažování takových osob do statutárních orgánů je často také fakt, že společnosti jsou **záměrně rozkradeny předchozími statutárními zástupci a majiteli** těchto firem. Představme si firmu, u které bude majitel zároveň jednatelem společnosti a objeví se u něj příznak „bez bydliště“. Co nám tyto skutečnosti mohou signalizovat? Příznak „bez bydliště“ znamená, že daná osoba má adresu bydliště shodnou s adresou příslušného úřadu. Nemá tedy vlastní trvalé bydliště, což může být známka momentální složité situace v osob-

VAZBY MEZI PODNIKATELSKÝMI SUBJEKTY A MANAŽERY, JSOU MEZI EKONOMICKÝMI INFORMACEMI TÍM, CO MÁ V PRAXI PRO PODNIKÁNÍ NEJVĚTŠÍ VÝZNAM.

ním životě, ale také známka toho, že osobou je nemajetná osoba dlouhodobě bez domova. Pokud tato osoba navíc figuruje jako jednatel a majitel zároveň, případně se připojí i další rizikové faktory nebo vazby, může to indikovat, že je právě nastrčeným bílým koněm v pochybné společnosti.

Podezřelý zakladatel firmy

Na varovné signály můžeme narazit už při zakládání firmy. Ještě před zápisem nového subjektu do obchodního rejstříku musí proběhnout kontrola některých znaků. Asi nejmarkantnějším z nich je fakt, že člen statutárního orgánu může být zapsán jen se souhlasem valné hromady, pokud by figuroval v obdobné funkci v jiné společnosti, na kterou byl v posledních třech letech podán insolvenční návrh. Jak to však zjistit, když nemáme jistotu, zda má obchodní rejstřík v praxi kapacitu všechny tyto skutečnosti pečlivě prověřovat? Pro informační systém, který automaticky integruje všechna veřejně dostupná ekonomická data z desí-

tek zdrojů, to není problém. Aplikace zobrazí vámi požadované údaje nejen o společnostech, ale také o konkrétních fyzických osobách hluboko do historie a zároveň do několika úrovní vztahů a vazeb. Každého partnera tedy můžete rychle prověřit, aniž byste se museli obávat, že vám nějaká podstatná informace unikne.

Podívejme se ještě na to, jak vyhodnotit neobvyklý příznak „chybějící majitel“. Ten se objeví v případě tzv. uvolněného podílu, kdy se společnost s ručením omezeným ocitne bez majitele, na jehož obchodní podíl ve společnosti proběhla exekuce. Jeho podíl si však nikdo nekoupil, a je tedy veden jako uvolněný. I taková firma však může kupovat další subjekty a pokračovat ve své činnosti. Pro podnikatele nebo manažera je jistě přínosné mít takové informace o svém obchodním partnerovi a adekvátně s nimi pracovat. Ke zvážení už zbývá jen fakt, kolik času a kapacit na takové prověřování a vyhodnocování svých partnerů má a zda za něj tuto práci efektivněji nevykonávají kontinuálně aktualizované specializované databáze. ■

JAN CIKLER

Produktový manažer, CCB –
Czech Credit Bureau, a. s.

